

گزارش تکلیف اول درس الگوریتم های علوم داده (بخش دوم)

نام و نام خانوادگی: فاطمه ترودی

شماره دانشجویی: ۴۰۳۴۲۲۰۴۸

نام استاد: دكتر سعيدرضا خردپيشه

نیمسال دوم ۰۴–۱۴۰۳

فهرست مطالب

٣.		مقدمه	١.
٣.	، اکتشافی دادهها (EDA)	تحليل	۲.
٣.	بررسی داده های گمشده	.۲.1	
	تحليل تكمتغيره		
۱۱	تحليل دومتغيره	۳.۲.	
١٨	های فرض	آزمون	۳.
	آزمون فرض اول		
۱۹	آزمون فرض دوم	.٣.٢	
	آزمون فرض سوم		
۱۹	آزمون فرض چهارم	.٣.۴	
۲.	آزمون فرض پنجھ	۵.۳.	

۱. مقدمه

درک رفتار مشتری برای کسب و کارهایی که هدفشان بهبود استراتژی های بازاریابی، افزایش تعامل با مشتری و افزایش فروش است، بسیار مهم است. در این تمرین، تجزیه و تحلیل شخصیت مشتری را انجام میدهیم تا عادات خرید مشتری، الگوهای هزینه و ... را در را بررسی کنیم. تجزیه و تحلیل ما بر اساس مجموعه داده ای است که حاوی اطلاعات مشتری مانند سن، درآمد، وضعیت تاهل، سطح تحصیلات و رفتار هزینه در انواع مختلف محصول است. با استفاده از تجزیه و تحلیل داده های اکتشافی (EDA) و تکنیک های آماری، هدف ما کشف نتایج کلیدی در مورد رفتار های مشتری است. در این تمرین موارد زیر مورد بررسی قرار می گیرند:

- تحلیل اکتشافی دادهها برای درک بهتر رفتار های مشتری و عوامل تاثیرگذار در خرید آنها
  - انجام آزمون های فرض آماری برای پاسخ به سوالات کلیدی مهم.

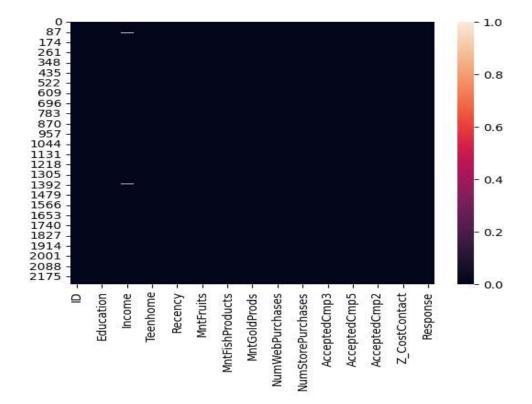
Y. تحليل اكتشافي دادهها (EDA)

خلاصه مجموعه دادهها نکته های کلیدی را در مورد ساختار و کامل بودن آن ارائه می دهد. این مجموعه داده شامل ۲۲۴۰ سطر در ۲۹ ستون است.

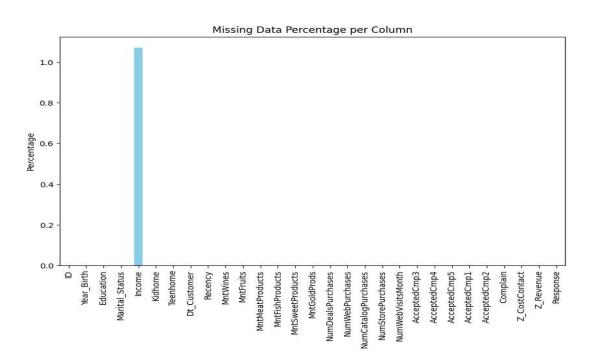
این مجموعه داده شامل ۲۹ متغیر از جمله سال تولد، سطح تحصیلات، وضعیت تاهل، درآمد، هزینه های مختلف بر اساس گروه های محصولات و ... میباشد که ما در این بخش با استفاده از رسم نمودار های مفید و کاربردی به تجزیه و تحلیل آنها پرداختهایم.

۲/۱. بررسی داده های گمشده

در این بخش مقادیر گمشده در هر متغیر بررسی شده است و در نمودار میله ای زیر تعداد مقادیر گمشده را مشاهده میکنیم.

شکل ۱- نمودار حرارتی مقادیر گمشده

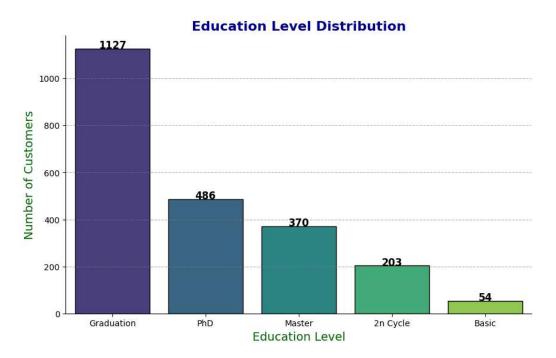
شکل ۲- نمودار میله ای درصد مقادیر گمشده متغیرها

مشاهده می شود که فقط متغیر Income دارای ۲۴ مقدار گمشده می باشد که حدود ۱ درصد از کل مجموعه داده است. ما برای حل این مورد، اقدام به پر کردن مقادیر گمشده با استفاده از میانگین متغیر Income کردیم.

٢/٢. تحليل تكمتغيره

بررسی توزیع متغیر Education

نمودار میله ای برای بررسی تزیع متغیر سطح تحصیلات مشتریان به صورت زیر میباشد:

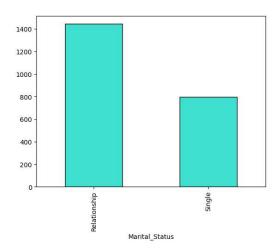
شکل ۳- نمودار میله ای توزیع متغیر Education

مشاهده می شود که ۹۷/۵۸ درصد مشتریان فارغ التحصیل و دارای مدرک تحصیلی معتبر می باشند و تنها تعداد بسیار کمی از مشتریان (۲/۴۱ درصد) دارای مدرک تحصیلی نمی باشند که نشان دهنده تحصیل کرده بودن اکثر مشتریان این فروشگاه است. برای مثال ۴۸۶ نفر از ۲۲۴۰ مشتری دارای مدرک دکتری و ۳۷۰ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد می باشند که خود به تنهایی نیز می تواند این موصوع را بیان کند.

بررسى متغير وضعيت تاهل (Marital_Status)

برای بررسی وضعیت تاهل ما مشتریان را به دو گروه کسانی که در رابطه ای هستند و کسانی که در رابطه ای نیستند تقسیم کردیم و تحلیل را بر اساس این دو گروه انجام دادیم.

نمودار میله ای برای بررسی توزیع متغیر وضعیت تاهل بر اساس دو گروه ذکر شده به صورت زیر میباشد: Frequency Of Each Category in the Marital_Status Variable

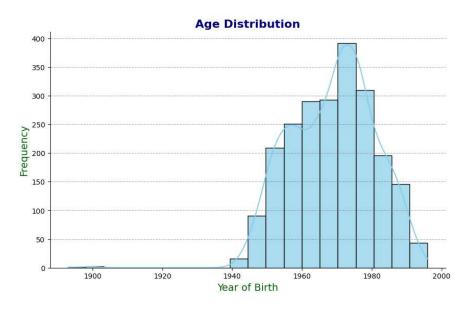

شکل ۴- نمودار میله ای توزیع متغیر بررسی توزیع متغیر وضعیت تاهل بر اساس دو گروه

مشاهده می شود که ۶۴/۴۶ درصد از مشتریان در مجموعه داده در رابطه هستند و ۳۵/۵۳ درصد از مشتریان در مجموعه داده مجرد هستند.

بررسی متغیر سال تولد و سن

برای بررسی سال تولد و سن مشتریان نمودار هیستوگرام به صورت زیر رسم شده است:

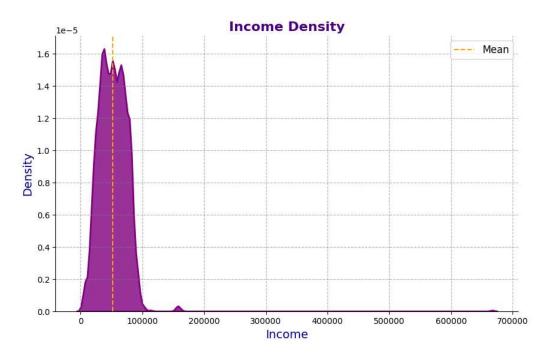

شكل ۵- نمودار هيستوگرام توزيع متغير سال تولد

مشاهده می شود که بیشتر مشتریان دارای سن حدود ۵۰ سال می باشند. همچنین تعداد کمی از مشتریان این فروشگاه دارای سن بسیار پایین یا بسیار بالا هستند.

بررسی متغیر در آمد

برای بررسی درآمد مشتریان نمودار KDE و همینطور نمودار جعبه ای به صورت زیر رسم شده اند:

شكل ۶- نمودار KDE چگالى متغير درآمد

شکل ۷- نمودار جعبه ای توزیع متغیر درآمد

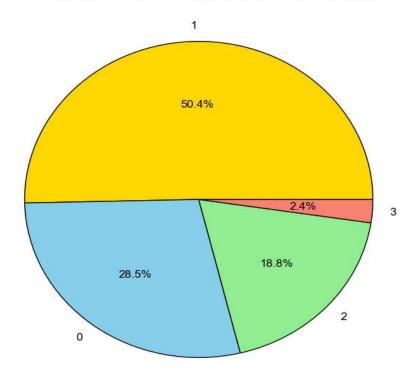
مشاهده می شود که میانگین درآمد مشتریان برابر ۵۲۲۴۷ دلار در سال است. همچنین کمترین و بیشترین درآمد به ترتیب برابر ۱۷۳۰ و ۶۶۶۶۶۶ دلار در سال می باشند. توزیع متغیر درآمد دارای چولگی به سمت راست می باشد و این نشان دهنده تفاوت در درآمد های مشتریان این فروشگاه است که می تواند بر قدرت خرید آنها تاثیر گذار باشد. توزیغ درآمد مشتریان نیز دارای چند مقدار دور افتاده است که نشان دهنده وجود افرادی با درآمد های بالاتر نسبت به سایر مشتریان است.

بررسی متغیرهای Kidhome و Teenhome

برای بررسی تعداد فرزندان مشتریان یک متغیر جدید به نام Kids تعریف کردیم که حاصل از جمع دو متغیر Kids و Teenhome و Kidhome

نمودار دایره ای فراوانی تعداد فرزندان مشتریان به صورت زیر میباشد:

Frequency Of Each Category in the Kids Variable

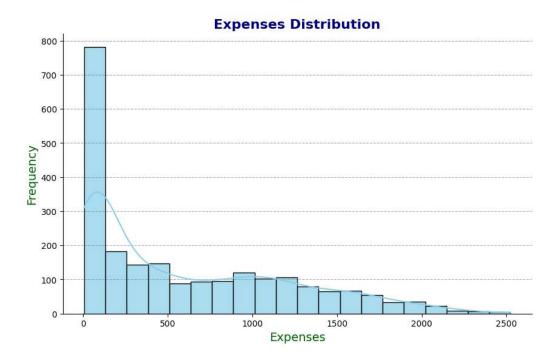

شکل ۸- نمودار دایره ای فراوانی تعداد فرزندان مشتریان

 $^{10/4}$ درصد از مشتریان در مجموعه داده ۱ فرزند دارند. $^{10/4}$ از مشتریان در مجموعه داده بچه ندارند. $^{10/4}$ درصد از مشتریان در مجموعه داده $^{10/4}$ فرزند دارند. $^{10/4}$ درصد از مشتریان در مجموعه داده $^{10/4}$ فرزند دارند.

بررسى هزينه مشتريان

برای بررسی هزینه مشتریان یک متغیر جدید به نام Expenses تعریف کردیم که حاصل از جمع متغیر های MntSweetProducts ،MntFishProducts ،MntMeatProducts ،MntWines و MntGoldProds میباشد که برابر با کل هزینه های مشتری حاصل از خرید نوشیدنی، محصولات گوشتی، ماهی و ... است. نمودار هیستوگرام و جعبه ای توزیع متغیر هزینه ها به صورت زیر رسم شده است:

شکل ۹- نمودار هیستوگرام توزیع متغیر Expenses

شکل ۱۰- نمودار جعبه ای توزیع متغیر Expenses

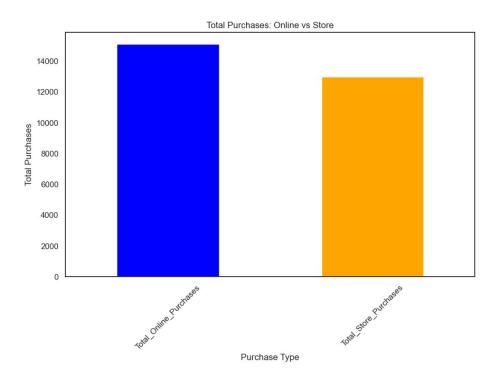
توزیع متغیر هزینه (Expenses) دارای چولگی به سمت راست است که نشان دهنده نرمال نبودن و تفاوت چشمگیر در توان خرید مشتریان است. متغیر Expenses نیز دارای چند مقدار دور افتاده است که مشتریان با بیشترین مقدار خرید از فروشگاه را نشان میدهد.

همچنین میانگین هزینه مشتریان برابر ۶۰۵ دلار است و نیز کمترین و بیشترین هزینه به ترتیب برابر ۵ و ۲۵۲۵ دلار میباشند.

بررسی خریدهای آنلاین و خریدهای فروشگاهی

برای بررسی این مورد، یک متغیر جدید به نام Total_Online_Purchases تعریف کردیم که حاصل از جمع متغیر های NumWebPurchases و NumWebPurchases میباشد و برابر تعداد خرید های آنلاین مشتریان است. همچنین یک متغیر جدید به نام Total_Store_Purchases تعریف کردیم که برابر تعداد خرید های فروشگاهی مشتریان است.

نمودار میله ای فراوانی تعداد خرید های آنلاین و فروشگاهی مشتریان به صورت زیر رسم شده است:

شکل ۱۱- نمودار میله ای تعداد خرید های آنلاین و فروشگاهی مشتریان

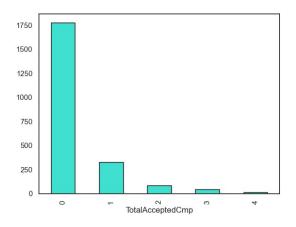
مشاهده می کنیم که تعداد خرید های آنلاین بیشتر از خرید های در فروشگاه توسط مشتریان بوده است و از کل خرید ها تقریبا ۱۴۵۰۰ آنها آنلاین بوده است.

بررسی پذیرفتن پیشنهاد در کمپین ها توسط مشتریان

برای بررسی این مورد، یک متغیر جدید به نام TotalAcceptedCmp تعریف کردیم که حاصل از جمع متغیر AcceptedCmp4 ،AcceptedCmp3 ،AcceptedCmp2 ،AcceptedCmp1 و AcceptedCmp1 میباشد و برابر تعداد مشتریانی است که در هر کمپین پیشنهاد فروشگاه را پذیرفتهاند.

نمودار میله ای فراوانی این مورد به صورت زیر رسم شده است:

Frequency Of Each Category in the TotalAcceptedCmp Variable

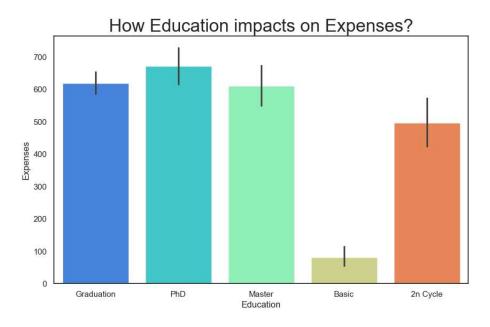
شکل ۱۲- نمودار میله ای تعداد پذیرفتن پیشنهاد فروشگاه توسط مشتریان

۷۹.۳۳ درصد از مشتریان پیشنهاد را در کمپین شماره یک پذیرفته اند. ۱۴.۵ درصد از مشتریان پیشنهاد را در کمپین شماره دو پذیرفته اند. ۳.۷ درصد از مشتریان پیشنهاد را در کمپین شماره سه پذیرفته اند. ۱.۹۶ درصد از مشتریان پیشنهاد را در کمپین شماره چهار پذیرفته اند. ۴۹.۰ درصد از مشتریان پیشنهاد را در کمپین شماره گهنیرفته اند.

٢/٣. تحليل دومتغيره

بررسی تاثیر سطح تحصیلات بر هزینه ها

نمودار میله ای برای بررسی تاثیر سطح تحصیلات بر هزینه ها به صورت زیر رسم شده است:

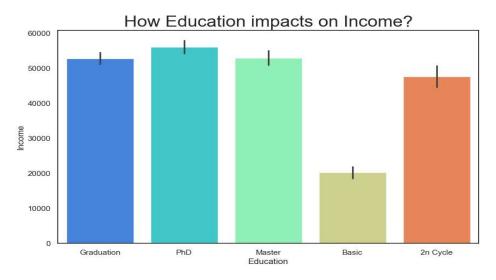

شکل ۱۳- نمودار میله ای تاثیر سطح تحصیلات بر هزینه ها

مشاهده می شود که مشتریانی که دارای تحصیلات بالاتری هستند خرید بیشتری انجام دادهاند که می تواند ناشی از بالاتر بودن در آمد این افراد باشد. افراد دارای مدرک دکتری حدود ۶۵۰ دلار هزینه کردهاند که در بین تمام سطح های تحصیلات دارای بیشترین توانایی در خرید هستند. همچنین مشاهده می شود افرادی که دارای سطح پایینی از تحصیلات می باشند، توانایی خرید بسیار پایین تری حدود کمتر از ۱۰۰ دلار دارند.

بررسی تاثیر سطح تحصیلات بر درآمد ها

نمودار میله ای برای بررسی تاثیر سطح تحصیلات بر درآمد ها به صورت زیر رسم شده است:

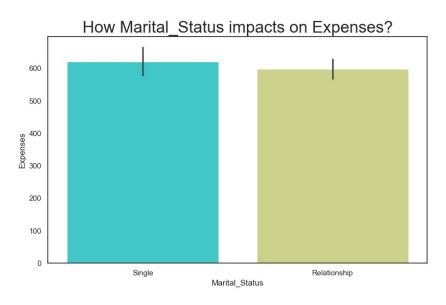

شکل ۱۴- نمودار میله ای تاثیر سطح تحصیلات بر درآمد ها

مشاهده می شود که مشتریانی که دارای تحصیلات بالاتری هستند درآمد بالاتری دارند انجام دادهاند که کاملا هم علت این موضوع واضح می باشد. افراد دارای مدرک دکتری حدود ۵۵۰۰۰ دلار در سال درآمد دارند که در بین تمام سطح های تحصیلات دارای بیشترین درآمد است. همچنین مشاهده می شود افرادی که دارای سطح پایینی از تحصیلات می باشند، توانایی کمتری دارند.

بررسى تاثير وضعيت تاهل بر هزينه ها

نمودار میله ای برای بررسی تاثیر وضعیت تاهل بر هزینه ها به صورت زیر رسم شده است:

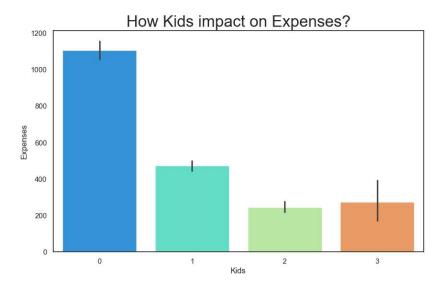

شکل ۱۵- نمودار میله ای تاثیر وضعیت تاهل بر هزینه ها

مشاهده می شود که در رابطه و یا مجرد بودن تاثیر چندانی بر روی مقدار هزینه و خرید مشتریان ندارد و هر دو گروه از مشتریان مقدار تقریبا یکسانی (حدود ۶۰۰ دلار) هزینه داشتهاند.

بررسی تاثیر تعداد فرزندان بر هزینه ها

نمودار میله ای برای بررسی تاثیر تعداد فرزندان بر هزینه ها به صورت زیر رسم شده است:

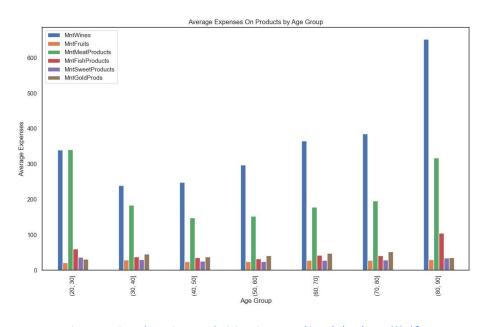

شکل ۱۶- نمودار میله ای تاثیر تعداد فرزندان بر هزینه ها

مشاهده می شود که مشتریانی که هیچ فرزندی ندارند، خرید بسیار بیشتری کردهاند و این موضوع می تواند بیان کننده این باشد که خانواده های دارای فرزند بیشتر باید کنترل و دقت بیشتری بر روی هزینه ها و مقدار خرید خود و مدیریت هزینه های خود برای زندگی باشند.

بررسی میانگین هزینه ها به تفکیک گروه محصولات در گروه های سنی مختلف

نمودار میله ای برای بررسی میانگین هزینه ها به تفکیک گروه محصولات در گروه های سنی مختلف به صورت زیر رسم شده است:

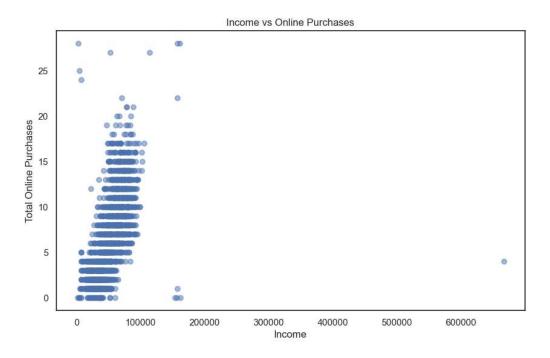

شکل ۱۷- نمودار میله ای میانگین هزینه ها به تفکیک گروه محصولات در گروه های سنی مختلف

در تمام گروه های سنی، هزینه های MntWines به طور قابل توجهی بیشتر از هر دسته محصول دیگری است. این روند نشان دهنده افزایش کلی در هزینه های شراب با افزایش سن است که در گروه سنی ۸۰ تا ۹۰ سال به اوج خود می رسد. MntMeatProducts دارای دومین هزینه در تمام گروه های سنی است. برخلاف شراب، روند آن با افزایش جزئی در گروههای سنی بالاتر، نسبتاً ثابت باقی میماند. MntSweetProducts و MntGoldProds این دسته ها کمترین هزینه را در تمام گروه های سنی دارند. مخارج آنها نسبتاً ثابت است و روند افزایشی یا کاهشی قوی را نشان نمی دهد. هزینه های شراب در گروه های سنی بالاتر به طور قابل توجهی افزایش می یابد، که نشان دهنده تغییر ترجیح به سمت شراب با افزایش سن افراد است.

بررسی رابطه بین درآمد مشتری و تعداد خریدهای آنلاین

نمودار پراکندگی برای بررسی رابطه بین درآمد مشتری و تعداد خریدهای آنلاین به صورت زیر رسم شده است:

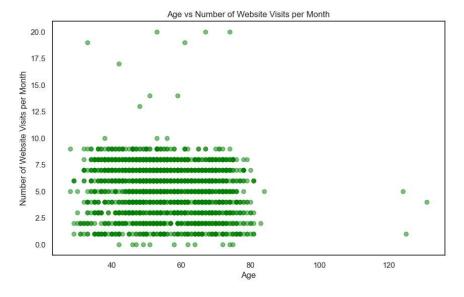

شکل ۱۸- نمودار پراکندگی رابطه بین درآمد مشتری و تعداد خریدهای آنلاین

مشاهده می شود که بین میزان درآمد و خرید های آنلاین رابطه خطی چندان زیادی برقرار نیست اما می توان گفت که رابطه کمی هم بین این دو متغیر برقرار نیست و ارتباطی نسبتا متوسطی با یکدیگر دارند.

بررسی رابطه سن و تعداد بازدید ماهانه از سایت

نمودار پراکندگی برای بررسی رابطه بین سن مشتری و تعداد بازدید ماهانه از سایت به صورت زیر رسم شده است:

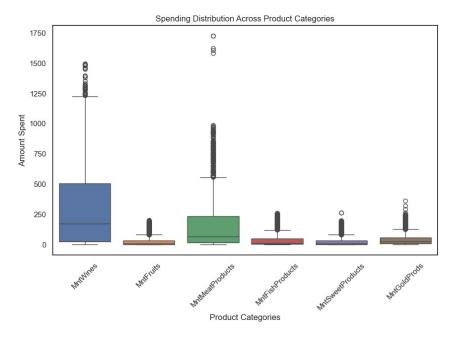

شکل ۱۹- نمودار پراکندگی رابطه بین سن مشتری و تعداد بازدید ماهانه از سایت

مشاهده می شود که بین سن و تعداد بازدید ماهانه از سایت رابطه خطی برقرار نیست و این دو متغیر رابطه پایینی با یکدیگر دارند.

بررسی توزیع هزینه به تفکیک گروه محصولات

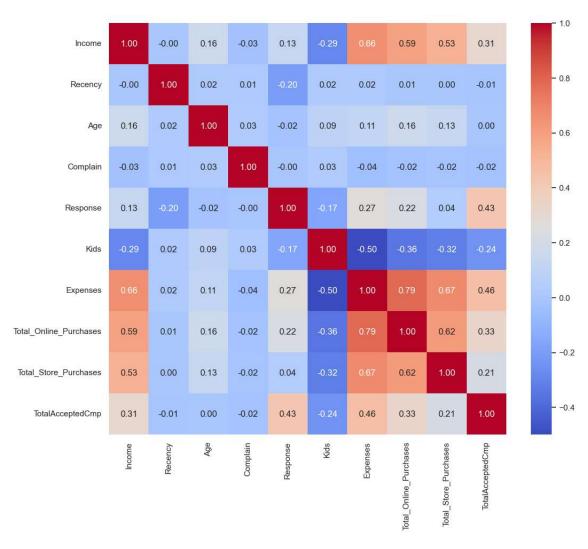
نمودار جعبه ای برای بررسی توزیع هزینه به تفکیک گروه محصولات به صورت زیر رسم شده است:

شکل ۲۰- نمودار جعبه ای توزیع هزینه به تفکیک گروه محصولات

MntWines دارای بالاترین متغیر هزینه است. دسته MntWines دارای بالاترین میانگین هزینه است که نشان دهنده تنوع قابل توجهی در هزینه های مشتریان است. همچنین دارای نقاط دور افتاده بسیاری است که نشان می دهد برخی از مشتریان به طور قابل توجهی بیشتر از میانگین هزینه می کنند. MntMeatProducts نیز تنوع هزینه بالایی را نشان می دهد. دسته MntMeatProducts دومین میانگین هزینههای متوسط و تعداد زیادی موارد دور افتاده را دارد، اگرچه دامنه میان چارکی آن کوچکتر از شراب است. سایر دستهها هزینههای کمتر و ثابتتری دارند. همه دستهها برخی از موارد دور افتاده را نشان می دهند، اما آنها در MntWines و MntWines برجستهتر هستند، جایی که افراد خاص به طور قابل توجهی بیشتر از اکثریت خرج می کنند.

بررسی همبستگی بین متغیر ها

شکل ۲۱- نمودار حرارتی ۱۰ متغیر برای بررسی همبستگی میان آنها

از نمودار حرارتی همبستگی، میتوان مشاهده کرد که متغیر هزینه (Expenses) با متغیر مجموع خرید های آنلاین دارای بیشترین همبستگی و برابر ۰.۷۹ است که کاملا علت این موضوع واضح میباشد. از دیگر همبستگی های زیاد میتوان به همبستگی بین دو متغیر Expenses و Total_Store_Purchases اشاره کرد که برابر ۶۷۰ است. همانطور که قبل تر اشاره کردیم میزان درآمد مشتریان با توان خرید آنها رابطه زیادی را دارد و در نمودار حرارتی مشاهده میکنیم که ضریب همبستگی بین آنها برابر ۶۶۰ است. در کل مشاهده میشود که همبستگی آنچنانی بین این متغیر ها وجود ندارند و تنها تعداد کمی از متغیرها دارای ارتباط خوبی هستند.

۳. آزمون های فرض

در این بخش به بررسی و پیاده سازی ۵ آزمون فرض آماری با استفاده از کتابخانه Scipy در زبان برنامه نویسی پایتون پرداختهایم که به چند سوال کلیدی و مهم در این کسب و کار و شناخت رفتار های مشتریان و عوامل موثر بر خرید آنها پاسخ دهیم.

٣/١. آزمون فرض اول

در این قسمت از تحلیل شخصیت مشتریان، هدف ما بررسی تفاوت میان سطوح تحصیلاتی مشتریان و میزان در آمد آنان است. به منظور انجام این تحلیل، از آزمون Kruskal-Wallis بهره گرفته شد تا تفاوت معنادار در در آمد بین میان گروههای تحصیلی ارزیابی شود.

فرض صفر (H0): ميانگين درآمد بين مشتريان با سطوح مختلف تحصيلاتي تفاوتي ندارد.

فرض صفر (H1): در میان مشتریان با سطوح مختلف تحصیلاتی، درآمدها تفاوت معناداری دارد.

نتایج آزمون: با انجام آزمون p-value ،Kruskal-Wallis برابر p-value ،Kruskal-Wallis به دست آمد که کمتر از سطح معناداری (معمولا 0.00) میباشد. این مسئله نشان میدهد که فرضیه صف رد میشود و میتوان به این نتیجه رسید که احتمالا اختلاف معناداری در میزان درآمد میان گروههای مختلف تحصیلاتی وجود دارد.

ما می توانیم بیان کنیم که تحصیلات به عنوان یک فاکتور مهم در افزایش یا کاهش درآمد نقش دارد.

٣/٢. آزمون فرض دوم

از آنجا که دادهها توزیع نرمال نداشتند، از آزمون Mann-Whitney U برای مقایسه هزینه بین دو گروه مشتریانی که به کمپین بازاریابی پاسخ مثبت دادهاند (Response = 1) و مشتریانی که به آن پاسخ ندادهاند (Response = 4) استفاده شد.

نتیجه آزمون نشان داد که مقدار p-value برابر p-value برابر p-value بوده که کمتر از p-value کمپین بازاریابی تأثیر معناداری بر رفتار هزینه ای مشتریان دارد و مشتریانی که به کمپین پاسخ دادهاند، الگوی هزینه ای متفاوتی نسبت به سایر مشتریان دارند.

٣/٣. آزمون فرض سوم

برای بررسی اینکه آیا مشتریانی که فرزند دارند نسبت به مشتریانی که فرزندی ندارند الگوی هزینهای متفاوتی دارند یا خیر، ابتدا یک متغیر جدید به نام Has_Children ایجاد شد. این متغیر مشخص می کند که آیا مشتری حداقل یک فرزند در خانه دارد یا خیر (با جمع کردن تعداد کودکان و نوجوانان در خانه).

با توجه به اینکه دادهها نرمال نبودند، از آزمون Mann-Whitney U برای مقایسه هزینه بین دو گروه دارای فرزند و بدون فرزند استفاده شد.

نتیجه آزمون نشان داد که مقدار p-value برابر p-value برابر p-value برابر وحود دارد و این دو گروه الگوهای تفاوت معناداری در میزان هزینه کرد مشتریان دارای فرزند و بدون فرزند وجود دارد و این دو گروه الگوهای هزینه ای متفاوتی دارند.

۳/۴. آزمون فرض چهارم

برای بررسی اینکه آیا میزان هزینهای که مشتریان برای دستهبندیهای مختلف محصولات صرف میکنند متفاوت است یا خیر، از آزمون Friedman استفاده شد. این آزمون برای مقایسه گروههای مرتبط در دادههای وابسته به کار میرود. دستهبندیهای بررسی شده شامل موارد زیر بودند:

- شراب(MntWines)
- ميوهها (MntFruits)
- محصولات گوشتی(MntMeatProducts)
- محصولات دریایی (MntFishProducts)
  - شیرینیجات(MntSweetProducts)
  - محصولات طلایی (MntGoldProds)

نتایج آزمون نشان داد که مقدار p-value برابر صفر بوده که کمتر از ۰.۰۵ است. بنابراین، تفاوت معناداری در میزان هزینه کرد مشتریان بین دستهبندیهای مختلف محصولات وجود دارد. این یافته نشان می دهد که مشتریان برای برخی از محصولات بیشتر هزینه می کنند و این توزیع هزینه بین دستههای مختلف یکنواخت نیست.

.7/4. آزمون فرض پنجم

برای بررسی اینکه آیا بین سطح تحصیلات مشتریان و پذیرش کمپینهای تبلیغاتی ارتباط معناداری وجود دارد یا خیر، از آزمون خیدو (Chi-Square Test) استفاده شد. این آزمون برای بررسی وابستگی بین دو متغیر کیفی به کار میرود. ابتدا، یک Contingency Table بین دو متغیر "تحصیلات" و "پاسخ به کمپین تبلیغاتی" ساخته شد. سپس آزمون خیدو بر روی این جدول اجرا شد و مقدار p-value = ۰.۰۰۰۱۲ به دست آمد که کمتر از ۰.۰۵ است.

از آنجایی که p-value کمتر از ۰.۰۵ است، میتوان نتیجه گرفت که سطح تحصیلات مشتریان به طور معناداری با پذیرش کمپینهای تبلیغاتی مرتبط است. این یافته نشان می دهد که میزان تأثیر گذاری کمپینهای تبلیغاتی ممکن است بسته به سطح تحصیلات مشتریان متفاوت باشد.